
1979. OKTÓBER
kisdobos

A tatarozott bokor

Eljött a vasárnap — a vadgesztenyegyűjtés. Fújt a szél, sütött a nap. Bali Csabi, Nyári Móni, Magyar Gyuri, Máris Terka a húgom, Kis Szilvi, anyukájával, Kovács Kriszti, apukájával meg én indultunk útnak. Elhatároztuk, hogy kora délutánig maradunk együtt. Ritkás lombú vadgesztenyésben csörtettünk, boldogan, munkára készen, távol a városi zajoktól.

Szilvi és Kriszti közös szatyorba kezdte a gyűjtést. Csabi is hozzájuk csatlakozott. Móni, a két szülő és jómagam egy másik csoportot alkottunk. Terka Gyurival fogott munkához.

— Ne menjetek túl messzire! Csak, ahonnan még láttok minket — tanácsoltam.

— Ne félts bennünket! — kiáltott Terka, és Gyuri után iramodott, mert Gyuri már egy emelkedőn kaptatott fölfelé. Utánuk kéne mennem, gondoltam, de Szilvi anyukája lebeszélt, mondván, majd figyeljük őket.

Csörömpöltünk az avarban kézzel, bottal.

— Jó lenne baba-bútort csinálni és babákat is — szólalt meg egy idő múlva Mónika.

Szeretettel nézegette gesztenyével teli markát. Ettől nem látta az ámulatot az arcunkon: nahát, Mónika megszólalt! Ő ugyanis egyáltalán nem szokott beszélni. Tavaly se kapott rókát, pedig a tanító néni sűrűn osztogatta fecsegésért, figyelmeztetésül. Most hát mind azt gondoltuk: lám, Móni mégis tud beszélni, s nem is butaságokat! Sürgősen megvitattuk, milyen gesztenyéket rakunk külön, milyen gallyak kellenek hozzájuk, és miket fabrikálunk a legközelebbi „őrsin".

Gyuri és Terka ezalatt azt játszotta, hogy a lejtőn fölfelé bukfencezik. Folyton oldalra, majd visszagurultak, és nagyokat nevettek. Mi is nevettünk, de én azért egy kicsit aggódtam, lesz-e valami a szatyrukban. Elvégre most nem játszani jöttünk.

Egyszer csak észrevettem, hogy Gyuri és Terka eltűnt.

— Gyuriii! Terkaaa! — kiabáltunk össze-vissza, majd kórusban, hogy csak úgy zengett az erdő.

Semmi válasz.

Megijedtem. Terka ugyan elég szeleburdi, de kiránduláson, túrán mindig óvatos. Gyurkával, persze... nem tudom.

— Nem tévedhettek el! Ennyi idő alatt nem is lehet elveszni — jelentette ki Kriszti apukája határozottan. — Mindjárt idevezetem őket.

Kisvártatva hárman bukkantak elő az emelkedő gerincén és még valaki. Illetve valami. Egy jókora álmos sün gubbasztott Gyuri karjában.

— Én találtam! — harsogta Terka.

— Hol volt? Add ide egy kicsit! Nem szúr? Én félek! Mit eszik? Harap? Tedd le, mert biztosan fél!

Efféle mondatok pattogtak. Gyuri és Terka pedig, mint ünnepelt moziszínészek válaszolgattak, csak a fülük volt piros. Megtudtuk, hogy itt, mindjárt az emelkedő túloldalán óriási gödör tátong. Abba másztak le. Ott aludt a sün, saját lakásában, ami egy általa tatarozott bokor volt. A hangunkat nem hallották, nyilván elvitte a szél, de éppen indulni készültek úgyis, mert sünbarátjukat nekünk is látnunk kell.

Míg teljesen meg nem töltöttük batyuinkat, Terka őrizte a sünt. Ezt mindenki igazságosnak tartotta, hiszen ő találta. Közben folyton a sün további sorsán töprengtünk, de nem tudtunk megegyezni. Ekkor Mónika másodszor is megszólalt:

— Vigyük vissza!

— Hurrááá! — zengettük meg újra az erdőt, és egyszerre rohamoztuk meg az emelkedőt, majd a gödröt. Annak oldalában volt a sün szállása, amelyet egy sárga vászonszatyor jelzett: Terkáé.

— De jó, hogy itt a szatyrod! — örvendezett a társaság. — Másképpen nem tudnánk, melyik bokorban lakott a sün, és újra építkezhetne szegény.

Tercsi nem szólt, csak rámpillantott huncutul. Én sem szóltam. Később sem. A sárga szatyor ugyanis színig volt gesztenyével. Akár a többi batyu.

Máris Mária, őrsvezető

Kányádi Sándor versei

Káposztás vers

Nézelődik a káposzta,
körötte minden már puszta.
Se egy krumpli, se egy tök.
— Én meg itt csak csücsülök.

De jó volna — kapott észbe —
szert tenni egy éles késre.
Az volna jó, nyiszi-nyeszi,
estére már itt se lenni!

Be egy zsákba, vagy kosárba,
onnan aztán be a kádba;
jó sós lébe, be nyakig,
az utolsó lapiig.

De itt csend van, minden hallgat,
nyakamon már a hóharmat.
Minden lapim csupa félsz;
— Nyiszi-nyeszi — szól a kés.

— Ne aggódjál, jó káposzta,
van a késnek rád is gondja.
Nálad nélkül, nyiszit-nyeszit,
a gömböcöt meg sem eszik.

Vénasszonyok nyara

Ül az őszi napon
három kis anyóka,
fonogatnak, pereg
szaporán a rokka.

Öreg ujjbegyük közt
nem is kenderszálak,
fonállá a Napnak
sugarai válnak.

S lemenőben a Nap
azért ragyog vissza,
finom fonalukat
nehogy elszakítsa.

Felvidéki András rajza

Józsa Teréz

Medveváróstól kézfogásig

A tanévzáró ünnepélyre nem mentem el, pedig tudtam, hogy könyvet kapok jutalmul. De azt már nem tudtam, hogy a harmadik osztályt sem kezdem el a többiekkel.

Szüleim azt mondták, levegőváltozásra van szükségem, és a Bakony északnyugati csücskére száműztek — szanatóriumba. Ott minden reggel megkérdezték az orvosok: hogy érzem magam, s én fél esztendőn át naponta azt feleltem: köszönöm, jól. És csakugyan nem fájt semmim.

Az idegenség, az egyedüllét szorongatását nem panaszoltam. Szomorúságra butaság volna orvosságot kérni.

Hanem befogadott a Bakony. A kedvemért naponta más színt öltött, új illatokkal hívogatott és mindig friss csemegével kínált. Az egyik galagonyabozót néhány bokra finoman félre húzódott, hogy utat mutasson titkos búvóhelyemhez. Itt olykor beszélt is hozzám a Bakony. Nagynéha dalra fakadt, máskor fütyörészett. De legtöbbször hallgatott. Mocorgott és sóhajtozott, mint egy álmatlan nagymama, aki nem akarja megzavarni az alvók nyugalmát.

Amikor betegtársaimmal messzebbre kirándultam, egy alkalmas dombról mindig jól megnéztem a lemenő napot. Addig bámultam arrafelé, amíg föl nem fedeztem egy település körvonalait. A nővér úgy tudta, hogy az ott város. A neve Pápa. Gondoltam, ilyen lehet repülőgépről Budapest is, ahol a mi házunk áll. Örültem, hogy Pápa megvan, ugyanott, ahol legutoljára láttam. Pedig tudtam, hogy a városok nem szoktak eltűnni. Állnak és évgyűrűket növesztenek, mint a fák.

Ősszel, amikor az otthoniak iskolába készülődtek, én, ha tehettem, szedret szedegettem és a medvéket irigyeltem. Ők úgy dézsmálják az ember nem járta bozótosok édes gyümölcseit, mint én otthon az éléskamrába dugott szilvalekvárt. Mondták ugyan, hogy a Bakonyban nem élnek medvék, de én makacsul hittem a medvéimben, és reméltem, hogy előbb-utóbb találkozunk.

A csípős szélben bukfenceket hánytam, és a csörgő levelek közt medve-léptekkel szedtem a lábom. Melegítő-medvebundám tüskével, levéllel, tört gallyal lett tele, a lelkem meg őszi Bakony-színű boldogsággal. Ám erről a boldogságról medveváró napjaimban még nem tudtam. Csak akkor ismertem rá, amikor elvesztettem.

Hogy, hogy nem, májgyulladást kaptam. Naphosszat egyedül feküdtem a sokágyas, földszintes pavilonban Nem féltem, mert a nyitott ablakon túl ott volt a Bakony. Ágyamban is éreztem illatos leheletét.

Akkor tört ki a vihar. Olyan erős szél támadt, hogy nem tudtam becsukni tőle az ablakot. Hirtelen besötétedett. Dörgött, villámlott és ömlött az eső. A szoba és az ágyam hosszú másodpercekre vakító kék lett a villámlás fényében, hogy aztán még feketébb lehessen a sötét.

Földre borulva sírt kint a napernyős kerek vasasztal, szanaszét futottak a székek. Egyik a közeli bokorban akadt el, másik az ajtón dörömbölt, bebocsátást kérve. Aztán a fákból is kitört a zokogás. Nyögésük, jajgatásuk minden más hangot elnyomott.

Ágyamhoz szögezett a rémület. A szél bömbölve hívta táncra a fákat. Amelyik nem ment, annak újból nekitámadt és csavarta, döntögette. A villámsújtotta öregek sisteregve, óriás fáklyák módjára zuhantak el. Nem marad élve semmi, gondoltam kétségbeesetten, mert a vihar mind hevesebben támadott.

Nem tudom, meddig tartott a tombolás. Megbabonázottan, nyakig betakarva meredtem a szörnyű színjátékra, mit sem törődve az ablakon be-bezúduló esővel.

A nővér és betegtársaim sokára érkeztek meg. Ázott ruháikat ledobálták, és ők is ágyukban kerestek menedéket. Keveset aludtam azon az éjszakán. De az ébredés még keservesebb volt. A fák pucér ágain koszos esőfüggönyök lógtak súlyosan, rendetlenül. Az aranyosan ragyogó avarszőnyeg sötétbarnára vált, a kedvem meg betegsárgára, amilyenre a bőröm.

Nem haltak meg a fák és a bokrok, vigasztaltam magam. A Bakony él. Csak most várnia kell. Sokáig kell várnia, mint nekem.

A Bakony várt. Állt lehajtott fejjel, mint a Mihályiék öreg muraközi lova, miután kegyetlenül elverték, ő pedig mégiscsak kihúzta a kátyúból a fával megrakott stráfkocsit. Szürkefoltos testén ostornyomokat viselt, orrából párát eregetett valamerre Pápa felé.

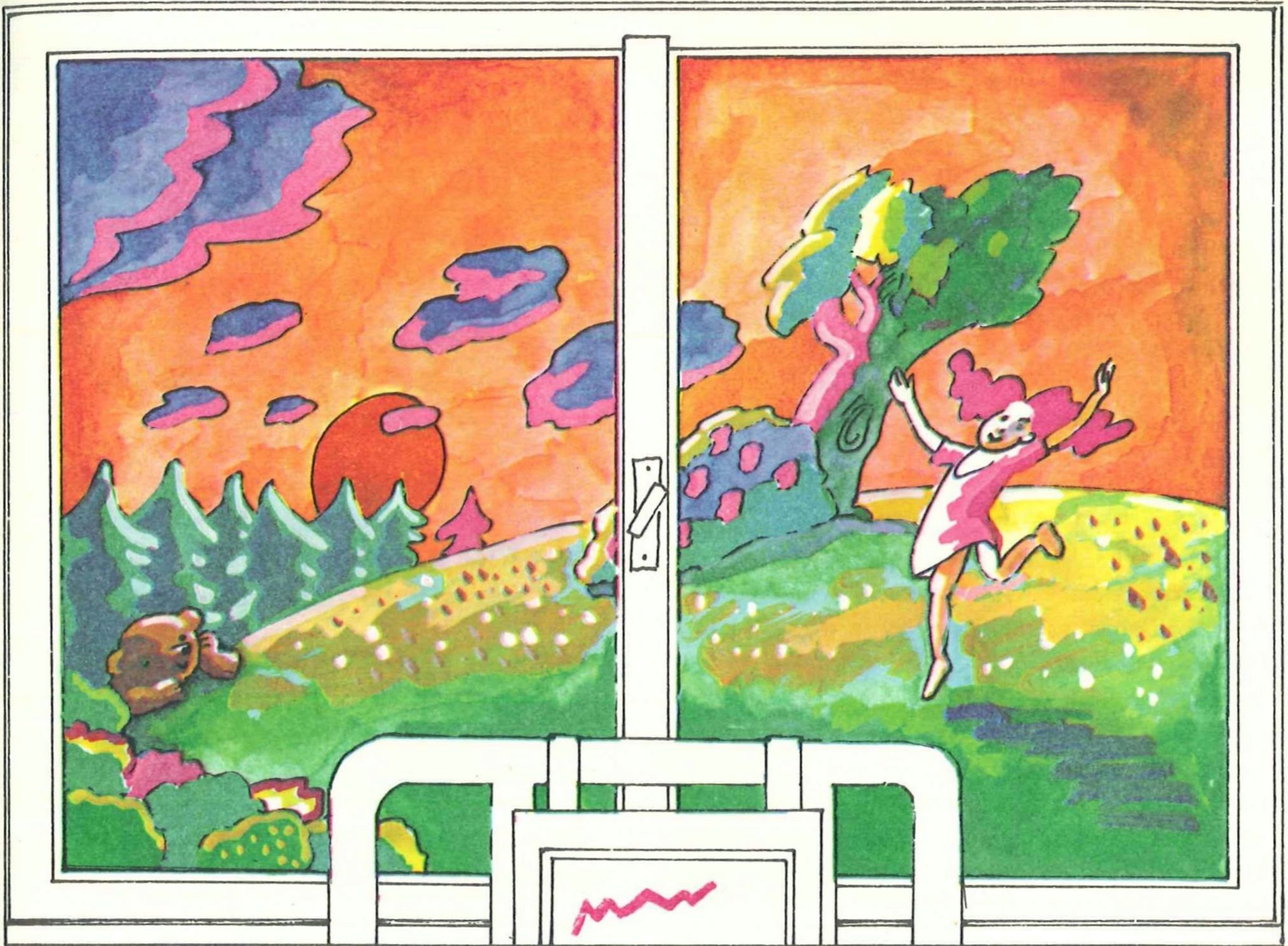
Megint egészen egyedül vagyok, értettem meg; és félve hallgattam saját szívdobogásomat.

Valaki megérintette a vállam.

Juhász tanár úr! Nahát, ilyet... Fészkelődtem az ágyamban, igazgattam a takarómat, és alig mertem elhinni, hogy a tanár úr, akit csak szeptember óta ismertem, hozzám jött látogatóba.

A szanatóriumban iskolába is jártunk. Nem úgy, mint

Birkás Ákos rajza

otthon, hanem együtt. Mi, harmadikosok, a negyedikesekkel. Ez tetszett nekem. Örültem, hogy tudok felelni a negyedikesek kérdéseire, és élvezettel írtam meg a nekik feladott leckét is. Még otthon ragadt rám a nagyobbak tudománya, amikor a negyedikes bátyám hangosan tanult.

Ha Juhász tanár úr dicsért, kicsit szégyelltem magam. Úgy éreztem, valami csalafintaságot követek el, és majd összeszidnak, ha rájönnek. Mégsem állhattam meg, hogy ne feleljek, ha kérdezett. Úgy tudott kérdezni, olyan biztató tekintettel.

Alacsony, vékony, barna ember volt a tanár úr. Halk járású, csendes szavú. Nem fegyelmezte a gyerekeket. Gondoltam azért, mert mi mindannyian betegek vagyunk. Biztosan sajnál bennünket, de azért igyekszik haza jutni közülünk minél előbb, nehogy elkapjon valami nyavalyát.

A tanár úr tényleg nem a szanatóriumban lakott, mint az orvosok és az ápolónők. Bejáró volt, és dolga végeztével hazament a családjához. Ezért valahogy haragudtam rá.

És Juhász tanár úr, akit nem szerettem, ott ült az ágyam szélén. Úgy láttam, cseppet sem fél, hogy elkapja a betegségemet. Sőt, azt mondta, hiányoztam neki. Eljött, mert nem győzi kivárni, amíg én mehetek.

Nekem még soha senki nem mondta, hogy hiányzom neki. És lám, hiába gondolnak okosnak az iskolában, nekem, magamnak sem jutott még eszembe, hogy ez igaz lehet. Pedig a szüleimnek meg a testvéreimnek biztosan hiányzom... egy kicsit legalább... Akkor miért nem írják? Mert... mert nem akarják, hogy miattuk szomorkodjam. Igen. Nyilván így van, igazán kitalálhattam volna.

Juhász tanár úr gyakorlott mozdulattal nyúlt a táskájába, de nem papírlapot, hanem egy zacskó stolverkot vett elő. Így hívták nálunk, otthon, a tejkaramellát, amit a sarki trafikban vásároltunk egyenként, amint 20 fillérhez hozzájutottunk.

Sírva fakadtam. Juhász tanár úr az ágy lábához támasztotta a táskáját, zsebkendőt húzott elő, megtörölte a szememet és kért, meséljek neki, amiről akarok.

Én hüppögve beszélni kezdtem a Mihályiék lováról, a Bábel néni sarki trafikjáról, amelyben mindent lehetett kapni, és arról, hogy az otthoni ágyamban most a babám alszik. Az, amelyiket a nagylány-nővérem vett nekem az első fizetéséből. Azt is mondtam a tanár úrnak, hogy én már nem tudok itt várni, mint a Bakony. Én kisebb vagyok, nekem most már muszáj hazamennem.

Juhász tanár úr hallgatott. Nézett biztatóan, mint mikor feleletre várt. Folytattam hát. A legfontosabbat,

hogy haza kell mennem, kimondtam, a többi már könnyebben ment. Amíg én az ágyamban rostokolok, panaszoltam, a bátyám otthon mandolint penget, vagy felolvas, mert nemcsak tanulni szeret hangosan, de amióta itt vagyok, egyetlen hangja sem jut el hozzám. Nem tudom, mit suttognak a kisebbik nővérem barátnői az enyémekkel. Nem hallom a szüleim csendes esti beszélgetését, és ha egyszer újra hallhatom, nem fogok érteni belőle egy mukkot sem. Mert nagyon kell ám figyelni, ha ők ketten beszélgetnek! És természetesen csöndben kell maradni. Ha megszólal az ember, mindjárt megkapja, hogy nahát, te még mindig nem alszol, hogy fogsz fölkelni reggel, de közben olyan szépen mosolyognak egymásra, meg rám, hogy ezért néha mégis érdemes beleszólni az egymásnak szánt beszédjükbe.

Juhász tanár úr is mosolygott. Ettől hirtelen apukámra kezdett hasonlítani. Nekem meg nyári kedvem támadt, és a bolondos kutyámról meséltem neki, meg a macskámról, amelyik olyan nehéz, hogy elzsibbad tőle a lábom, ha sokáig dajkálom.

A tanár úr is mesélt. Nagylányairól, akik tanítani fognak, mint ő, a házukról, amelyik itt bújik meg a közelben, a malackájukról, az iskoláról, szanatóriumi iskolatársaim kedves csínytevéseiről. Azt is említette, hogy beszélt a doktor úrral. A doktor azt üzeni, már csak egy kicsit kell türelmesnek lennem! Ha közbe nem jön valami, rövidesen haza enged.

Búcsúzóul kezet fogott velem a tanár úr. Siet, mondta, mert otthon nem tudják, hol marad ilyen soká. Persze, gondoltam, ő is hiányzik az övéinek. De azért némileg csodálkoztam, hogy már nem érzek haragot iránta.

Kényelmesen elnyújtóztam. Stolverkot rágcsáltam és az ablakra tekintettem. A Bakony feketén, méltósággal állt mögötte.

Hat hét múlva ugyanabban az órában a vánszorgó vonat ablakát néztem. Az is fekete volt, pedig nem állt mögötte semmi. Tél elején már korán sötétedik.

Könnyű bőrönddel és nehéz szívvel érkeztem a Keleti pályaudvarra: vajon örülnek-e majd nekem? Apukám várt. Elvette a bőröndömet és megölelt.

Csakhogy megérkeztél, mondta. Aztán nézett mosolyogva. Én még annyit sem szóltam. Fogtuk egymás kezét, elindultunk. Oldalról, lopva pillantgattam apukámra. A gombócok nem akartak elfogyni a torkomból, pedig minden lépésre nyeltem egyet. Aztán megláttam, hogy apukám arcéle egészen olyan, mint a tanár úré.

— Nahát, apu, te hasonlítasz Juhász tanár úrra.

— Tán inkább ő hasonlít hozzám! Ő a fiatalabb!

— Lehet. Honnan tudod?

— Írt nekünk. Röndös embör.

— Röndös — hagytam helyben. Ezen aztán hangosan nevettünk. Apukámat mindig mulattatta, ha a gyerekei véletlenül utánozták alföldi tájszólását.

László Gyula

Égi szekér

Kicsi kocsi kereke
kiesett a nyáron.
Perdült, fordult, elgurult
hetedhét határon.

Három kerék maradt csak,
voltak is nagy gondban:
társuk nélkül a szekér
soha meg nem moccan.

Izgett, mozgott mindegyik
és mi lett a vége:
sántikálva, bicegve
mozdult a szekérke.

Nyekeregve, nyikorogva,
panaszosan, sírva
elvánszorgott egy kis házig,
mire ez volt írva:

Dr. Bognár Benedek
kettő és hat között
küllőt, kocsit, kereket
gyógyít, ha eltörött.

Feje búbján zongorázva
töprengett a doktor.
Ilyesfajta betegséget
nem láthatott sokszor.

Kipi-kopi kopácsol,
dünnyög, dörmög: jól van.
Mintha varázskeze lenne,
kész a szekér nyomban.

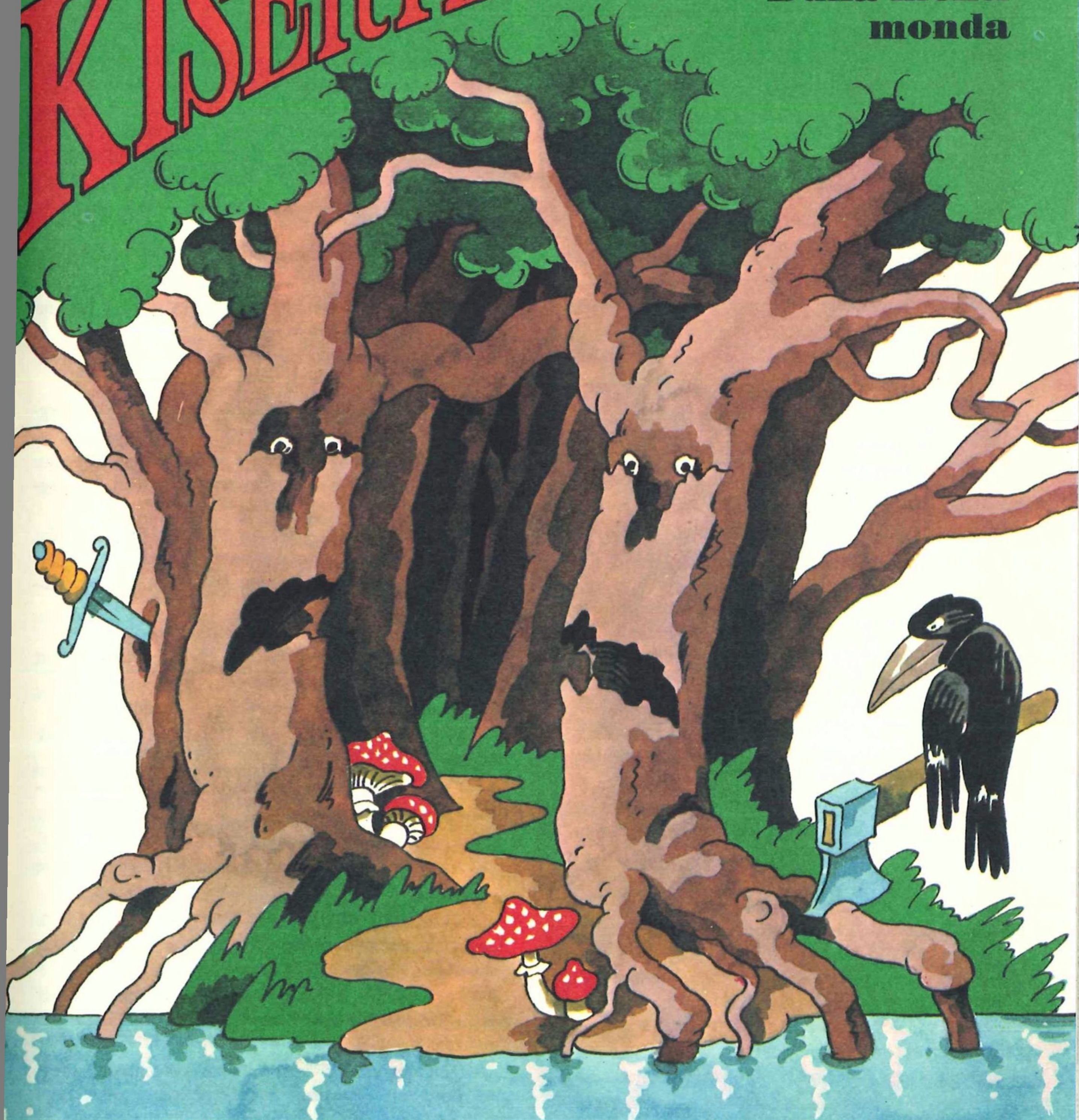
Nekilódult, fölszaladt
a holdsugár útra,
egyenesen égnek tartott
a kis kocsi rúdja.

Gyémántfényű csillagok közt
gyorsan körülnézett,
gondolt egyet, középük állt,
Göncölszekérré lett.

Balogh Béni

KÍSÉRTETEK SZIGETE

Duna menti monda

A tatárok közeledésének hírére nagy félelem lett úrrá az embereken. Természetesen nem minden ok nélkül. Batu kán seregei nem ismertek könyörületet. Nemcsak raboltak, fosztogattak, hanem öltek és gyújtogattak is.

A hegyvidéken az erdőkbe, barlangokba menekült a nép. De hová mehetett a síkságon? Csak a nádasokba, a mocsarakba, pontosabban azok szigeteire.

Hajdanában még a kisebbik Dunát is mocsaras terület ölelte körül. Így volt ez a mai Ráckeve környékén is.

A helység már akkor is a környék központja volt, ahol szíjgyártók, nyergesek, fazekasok, mészárosok

Vida Győző rajza

árultak a piacokon s az országos vásárokon. Volt tehát mit félteni!... Meg is indult hamarosan a holmik összerakása, a lábasjószágok összeterelése.

A tatárok közeledtére nagy zűrzavar, általános fölfordulás keletkezett volna, ha nincs a helységnek egy igen értelmes, eszes bírája, egy bizonyos Ábris nevű. Ez a derék férfiú azt javasolta a tanácsbelieknek, hogy a rossz hírben álló „Kísértetek szigetére" menjenek. Ámulva hallgatták ezt a jelenlevők.

— Oda nem mehetünk! — szólott az egyik tanácsbéli ijedten.

— Miért ne? — kérdezte a bíró. — Hiszen nincsenek ott boszorkányok. Vagy látta kendtek közül valaki?

— Nem láttuk, de az asszonynépek mondják — szólott a másik tanácsbeli. — Ha mi mennénk is, de ők nem mernek.

— Pedig ez a legjobb hely — folytatta a bíró. Mély vizek veszik körül. Sűrű, nagy erdőség van rajta. Oda nem lát be a tatár. Ott akár évekig is elélhet a falu.

A tanácsbeliek helyeseltek, de tartottak az asszonyok babonás félelmétől. Ám a bíró nem esett a fejelágyára.

— Az idő ugyan nagyon szorít, de mégis meg kell tennünk. Ma délután én és Márton atya, a plébánosunk beevezünk a szigetre, s füstölővel, szenteltvízzel elűzzük onnan a „boszorkányokat", a „rossz szellemeket".

A tanácsbeliek ebben megnyugodtak, s menten hazafutottak asszonyaikhoz a nagy hírrel.

Ábris bíró uram szavait hamarosan tett is követte, úgy hogy a kisbíró este felé már ki is dobolhatta: „Miután bíró urunk s plébános urunk kiűzé a szigetről az ott bujkáló „gonosz szellemeket", mindenki bátorságosan mehet oda.

Ezután a helység férfiai a halászok s a molnárok segedelmével csónakokra fektetett deszkákból hosszú hidat eszkábáltak. Ezen mentek aztán az emberek, a holmikkal megrakott szekerek, no meg a sok számosállat.

Már éppen ideje volt, mert a szomszédos falvak tetőire fölröppent a vörös kakas, egyszóval lángba borultak a házak.

Már este volt, amikor az elhagyott helységbe bevágtatott a tatár sereg. Hogy jobban lássanak, rögvest égő tűzcsóvát dobtak a legközelebbi nádtetős házra. Hamarosan az egész házsor lángbaborult. A szigetre menekültek keserves zokogásra fakadtak, mert életük munkáját látták hamuvá válni.

Ezalatt a tatárok beszáguldották a falut, feltörték a templom sekrestyéjét, keresték a kincseket s az élelmet. Nagy méregre gyulladtak, amikor az égvilágon senkit és semmit nem találtak a helységben.

— No, ha ezeket megtaláljuk, szíjat hasítunk a hátukból! — kiáltozta mérgesen a tatárok vezére, egy csupaszőrmók kán.

Ezután parancsot adott a falu határában a sátrak leverésére. A „Kísértetek szigetén" nagynehezen nyugovóra tért a fáradt nép, mivel nagyon sajnálta hajlékának pusztulását. Ábris bíró uram s Márton atya egész éjjel nem hunyta le a szemét.

— Ezt a napot túléltük — kezdé a bíró. — De mi lesz holnap?... Ezek az átkozottak felfedeznek, beeveznek, s akkor lesz majd itt haddelhadd!

— Majd megsegít az Úr — szólott bizonytalanul Márton atya, de közben ő is azon törte a fejét, hogy s mint kéne cselekedniük.

Már hajnalodott, mikor a helység két vezetője azt határozta, hogy földalatti vermeket, kunyhókat ásatnak, s azokat gallyakkal betakarják. Ide kell az embereknek, állatoknak elrejtőzniök. Míg azok elkészültek, a tatárok sem tétlenkedtek. Mokány lovaikon beszáguldották a környéket, s amit találtak, elvitték, s akit ott leltek, megölték. Ám a keviek eltűnése nem hagyta nyugodni a kánt.

— Vajon hová tűnhettek az átkozottak? — mérgelődött az esti tábortűznél.

Ekkor jelentették neki az őrök, hogy a folyó partján egy vak halászra akadtak.

— Rögvest hozzátok elém! — parancsolta keményen a kán.

A harcosok egy fertályóra alatt odavonszolták a megkötött kezű, szakállas vénembert.

— Ide figyelj te vénember — fordult hízelgő hangon az öreghez a kán. — Kapsz egy marék aranyat, ha megmondod, hová rejtőztek a tieid?

— Nagylelkű vagy, vitéz kapitány — felelte a vén. Hidd el, ingyen is megmondanám, ha tudnám. Jól láthatod, hogy vak vagyok, nem láthattam, merre mentek.

— No, nézzük meg, hogy igazat szólsz-e? — szólott gúnyos hangon a kán, majd egy égő fahasábot tartott egész közel az öreg szeméhez.

A vénember egyetlen arcizma sem rezdült meg.

— Jó, elhisszük, hogy nem látsz. De hallani csak hallasz?

— Csupán az evezők csobbanását hallottam. Bizonyára lehajóztak a Dunán.

— Vagy inkább valamelyik szigetre rejtőztek, nem?

— Az is meglehet. Bár van itt tíz is. Ki tudja, melyikre mehettek?

— És melyik közülük a legnagyobb? — vallatta a kán.

— A „Kísértetek szigete" — szólott egykedvűen a vén vakember.

— A Kísértetek szigete? — vonta össze szemöldökét a tatár főember. — Szóval olyan, ahol gonosz szellemek tanyáznak?

— Igen, nagyuram. Már gyermekkoromban hallottam, hogy ott éjszakánként lebegő kísérteteket lehet látni.

— És ugye te láttad is? — kérdezte gúnyosan a kán.

Nagyot nevettek ezen az ott levő tatár alvezérek, mert a vén halász szavait ostoba fecsegésnek tartották.

Három nap is eltelt már, de a keviek elődeire nem akadtak rá a tatárok. A vén vak halász ott ténfergett

a tatárok között, s mivel öreg volt, s vak volt, egy újjal sem nyúltak hozzá.

Negyedik nap így szólt hozzá a kán:

— No öreg, tudjuk már, melyik a legnagyobb sziget. Lehet, hogy ezt nevezitek ti a „Kísértetek szigetének", de bennünket ez nem érdekel. Mi olyan bátor és vitéz emberek vagyunk, hogy ilyen ostoba szóbeszédre semmit se adunk. Holnap hajnalban beúsztatunk oda, és senki emberfiának nem lesz irgalom.

Hamarosan ismét fellobbantak a sátrak között a tábortüzek, mivel már újra este volt. A hosszú nyársakon, a lángok fölött a rablott kecskék s birkák lapockái sültek. Nemsokára valami ital-féle is került elő a kecsketömlőkből, s különös, elnyújtott óbégatások szálltak a Duna fölé.

A kán ezen az estén nagy lakomát adott alvezérei tiszteletére, így késő éjszakáig ettek-ittak, vigadoztak. Még javában lármáztak, mikor hírnök kereste fel a kánt, s lihegve jelentette neki:

— Vitéz nagyúr! Az egyik szigeten hatalmas tüzek égnek!

Menten kardot kötött a tatárvezér, s kíséretével lerohant a folyó partjára. Ahogy odaértek, csaknem földbegyökerezett a lábuk! A sziget egyik részén hatalmas tüzek égtek, s a szinte nappali fényességben nagy, fehérlepedős alakok hintáztak a fák ágai között.

— A kísértetek! A gonosz szellemek! — dadogta az ittas kán kábult fejjel, s rettenetes ijedtséggel. — A vén halász mondta! A vén halász mondta!

A többi tatár is döbbenten figyelte a valóban kísérteties jelenséget. Mindez azonban nem volt elég!

Hamarosan — mintegy varázsütésre — kialudtak a tüzek, s a koromsötétben égő halálfejek libegtek a sziget fölött.

Ezzel aztán végképp betelt a mérték.

— El innen! El innen! Ez csakugyan a kísértetek szigete — hebegte babonás félelemmel a kán.

Az immár alvó s felriasztott tatár harcosokon vak félelem lett úrrá, s eszeveszett sebességgel szedték fel sátraikat. Mire megvirradt, egyetlen tatár sem maradt a faluban.

Így menekültek meg a keviek elődei a tatárpusztítástól. Mindezt pedig Ábris bíró uramnak köszönhették, aki a „Kísértetek szigetére" telepítette őket, s ráadásul még kísértet komédiát is rendezett a tatárok „szórakoztatására". Nem másként pedig, mint fehér lepedőket és batyukat köttetett a fák ágaira, amelyeket alulról, kötélen ráncigáltak.

De mik voltak az égő halálfejek? Közönséges töklámpák. A vén halász pedig nem volt más, mint Márton atya, aki álruhában kémkedett a tatárok között, s minden éjjel nagytitokban „hazaevezett", hogy beszámoljon a bírónak a látottakról.

Szinte az egész Csepel-szigetet elpusztították a tatárok, csak a keviek régi elődei úszták meg a vészt. S amikor pedig kitakarodtak a tatárok, elsőként építették újjá helységüket.

Osvát Erzsébet

Varázslat történt

Én az iskolától
varázslatot vártam.
Úgy képzeltem, hogy egy
mesebeli várban
varázsolni tanít
egy okos varázsló:
termetre óriás,
két szeme parázsló,
szája varázsigét
mormolgat nekünk,
és egyszer majd mi is
varázslók leszünk.
Így is lett. Megtörtént
a várt nagy varázslat.
A betűk, a számok
barátokká váltak.
Az okos varázsló,
a tanító bácsi
segített hozzájuk
kulcsokat találni.
A varázsigékre,
ahogy megtanított,
könyvem sok meséje
azóta nem titok.
De nem titok többé
a tarka szivárvány,
s hogy a fák mért állnak
ősszel olyan árván...
És mégis, mégiscsak
varázslat marad
az a régi, első, szép
iskolanap.

Szűcs Imre versei

Cinkék az ablakban

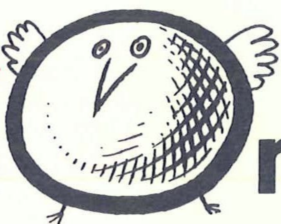
Kel a Nap
keleten,
fölragyog
melegen,
betűz az
ablakon,
fényénél
hallgatom,
két cinke
hogy csereg,
bátyámmal
incseleg:
„Kelj fel már
Pisti,
s a szemed is
nyisd ki!”

Vitézi ének...

– Jó-e Ákos
az a mákos –
patkó, guba,
derelye?
– Nem kérdem én,
csak azt mondom:
bármilyen is,
LE VELE!
Mert ha lent van
guba, patkó,
derelye,
szemlátomást
attól nő meg
kezem, lábam
EREJE!
Ennek pedig
úgy örülök,
úgy bizony,
hogy a Tisza-
Duna vizét
egy húzásra
KIISZOM!

Vida Győző rajz

Csukás István
Szegény Gmbóc Artúr

Pom Pom ült egy ágon. Hogy kicsoda Pom Pom? Hogy nem ismeritek? Ó, igazán senki sem ismeri, mert hol ilyen, hol olyan! Bámulatosan tudja változtatni az alakját! Ha akarja, olyan, mint egy szőrpamacs vagy paróka vagy egyujjas, kifordított bundakesztyű vagy szobafestő pemzli vagy papucs orrán pamutbojt! Most milyen? Most leginkább egy szőrsapkához hasonlít, ahogy ül az ágon, egy szép hosszú ágon. Föl-le, föl-le jár mivel egy szellő hintáztatja az ágat. Egyszer fönt, egyszer lent. Aztán persze középen is.

Bogyó kíváncsian figyelte. Fölnézett, aztán le, s persze középre is.

— Most olyan nehéz vagyok, mint, mint szegény Gombóc Artúr! — mondta Pom Pom fülmagasságban, mivel a szellő elfutott, s az ág abbahagyta a hintázást.

— Elmeséljem?

— Igen — mondta Bogyó. — Majd szép lassan megyek. Az iskola megvár.

Pom Pom Bogyó fejére ült, mint egy sapka és mesélt. És senki, de senki se vette észre, hogy Pom Pom nem sapka, és senki, de senki se értette, hogy miért nevetgél Bogyó, ahogy lassan ballagott az iskolába.

— Hol is kezdjem a mesét Gombóc Artúrról, a dagadt madárról?

Legjobb, ha azzal kezdem, hogy mi volt a legnagyobb szívfájdalma Gombóc Artúrnak!

De ez se igazán jó kezdet, mert, ha lehet, legelőször mindig az örömöt keressük! A bánat meg a szívfájdalom ráér!

Vagyis minek örült a legjobban Gombóc Artúr?

A csokoládénak! Igen ez a jó kezdet, a csokoládé!

Gombóc Artúr a világon mindennél jobban szerette a csokoládét! Ha megkérdezték tőle, hogy milyen csokoládét szeret a legjobban, habozás nélkül fújta, mint aki éjjel-nappal ezen töri a fejét!

A kerek csokoládét, a szögletes csokoládét, a hosszú csokoládét, a rövid csokoládét, a tömör csokoládét, a lyukas csokoládét, és minden olyan csokoládét, amit csak készítenek a világon!

És mi volt a legnagyobb bánata Gombóc Artúrnak?

Hogy minden hiába, mert csak hízik, csak kövéredik, csak dagad, pedig keményen és összepréselt csőrrel fogyókúrázik!

Mikor nem a csokoládéra gondol, akkor a fogyókúrára gondol!

Hogy mi mindenről mondott már le!

Lemondott a vízről, a tejről, a teáról, a főzelékről, a kenyérről, a sóról, az almáról, a körtéről, a narancsról, a citromról, a kóláról, lassan már mindenről lemondott, kivéve a csokoládét.

És mégis csak hízik, csak dagad, már olyan dagadt, hogy elpattan alatta az ág, ha rárepül...
megroggyan alatta a kémény, ha ráül...
besüpped alatta a háztető, ha sétál rajta...
elgörbül alatta a tv-antenna...

Éppen ezért már nem is röpköd a levegőben, különben is egyre nehezebben tud már felrepülni. Csak gubbaszt és fogyókúrázik! Illetve majszolja a csokoládét, mert azért valamit kell enni!

Egy reggel látja ám Gombóc Artúr, hogy az égen köröznek a madarak, meg a villanydróton gyülekeznek, meg háztetőn sorakoznak, aztán huss! — Elrepülnek Afrikába.

Az egyik madár visszakanyarodott, s lekiáltott a bámészkodó Gombóc Artúrnak.

— Te nem jössz?

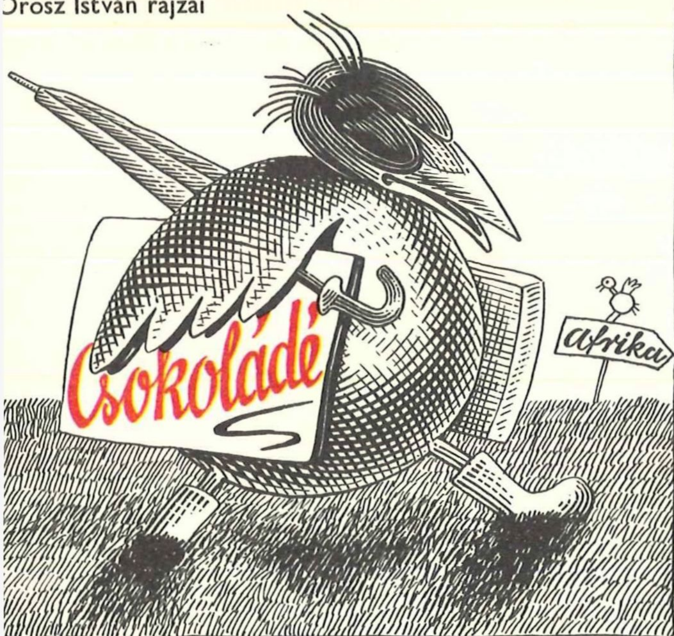
Gombóc Artúr gyorsan megnézte a naptárt, s a homlokára csapott. „Hát persze! Ősz van! Teljesen kiment a fejemből a nagy fogyókúra miatt!"

Felnézett a fákra: a levelek is lehulltak.

Vagyis ideje, hogy elinduljon Afrikába!

Még egy pillantást vetett a vándorútra kelt madarak után, hogy megjegyezze az irányt, merre kell menni Afrikába.

Orosz István rajzai

De előbb még becsomagolt.

Egy kisebb bőröndbe egy-két apróságot rakott: poharat, törölközőt, zsebkendőt.

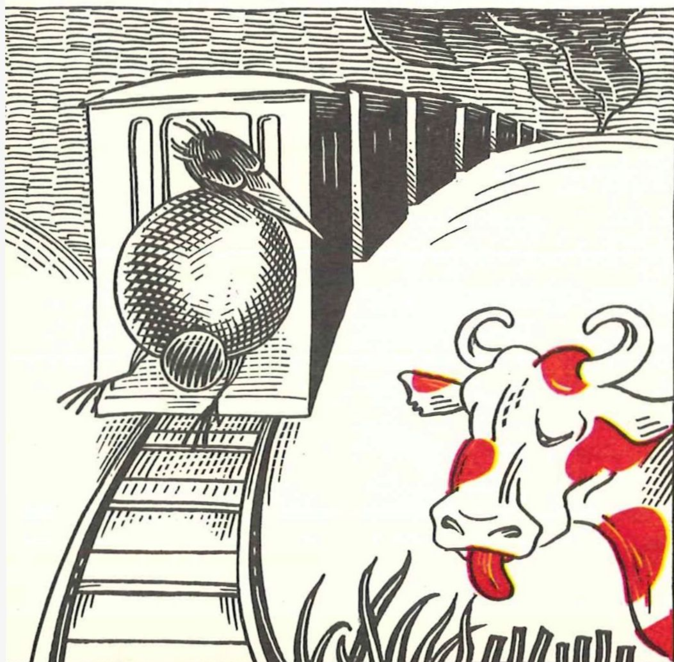
Egy nagyobb bőröndbe meg csokoládét, mert hosszú az út, s bár a hosszú úton is szigorúan fogyókúrázni akar, de azért valamit enni is kell, fogta a két bőröndöt, s elindult gyalog Afrikába.

Alig ment pár lépést, megállt, letette a két bőröndöt, megtörülte a homlokát, s felsóhajtott: „Haj! Haj! De messze van Afrika. Sose érek oda gyalog!"

Aztán eszébe jutott valami, s rögtön vidámabb lett! „De miért menjek gyalog? Felszállok erre, felszállok arra, és szépen odaérek!"

Ki is állt az út mellé, és integetett az autóknak.

Jött is pöfögve egy kis teherautó, a sofőr vidáman fütyörészett.

— Ugorj fel hátra! — mondta a sofőr fütyörészve.

Gombóc Artúr felmászott, ölébe fogta a két bőröndöt, mivel máshol nem fért el.

A teherautó hátulja leült a földre, az orra meg az égnek emelkedett. A sofőr abbahagyta a fütyörészést, és roppantul elcsodálkozott.

— Hogy kerültem én az égbe?! Nem vagyok én repülőgép!

Majd hátranézett, és rájött, hogy Gombóc Artúr az oka mindennek!

Rákiáltott mérgesen: — Azonnal szállj le, te dagadt!

Gombóc Artúr leszállt, az autó orra megint a földön volt, a sofőr gyorsan gázt adott és elrobogott.

„Haj! Haj! — sóhajtott Gombóc Artúr. — Hogy jutok én Afrikába?"

Azután eszébe jutott valami, s rögtön vidámabb lett: "Hogy jutok Afrikába? Hát vonaton!"

Fogta a két bőröndöt, s elballagott az állomásra.

Az állomáson éppen bent állt egy vonat, a kalauz nagyot kiáltott:

— Beszállás!

Gombóc Artúr gyorsan felült hátul az ütközőre, a másikra meg a bőröndöket rakta. Mehetünk! — kiáltott előre, s a vonat elindult.

„Végre utazom!" — gondolta Gombóc Artúr, és elégedetten nézte az elmaradozó bakterházat, a legelésző teheneket s egy bámészkodó kutyát.

Robogott a vonat, robogott, s egyszer csak egy dombhoz ért. Nem volt nagy domb, eddig még meg se kottyant a mozdonynak, eddig még mindig egyből átment rajta.

Éppen ezért rettenetesen elcsodálkozott a mozdonyvezető, mikor a dombtetőre érve megállt a vonat, majd lassan visszafelé csúszott.

— Mi ez?! Mi ez?! — kiabált a mozdonyvezető, és kibámult az ablakon.

Gombóc Artúr is elcsodálkozott hátul az ütközőn, mikor újra meglátta a bámészkodó kutyát, a legelésző teheneket és a bakterházat.

— „Ezeket már láttam! — dünnyögte. — Az előbb hagytuk el őket!"

A vonat visszatért a domb aljára, ott megállt, nem csúszott tovább.

A mozdonyvezető végigszaladt a vonat mellett, meglátta az ütközőn gubbasztó Gombóc Artúrt.

— Aha! — mondta. — Egy potyautas!

Azonnal szállj le! Miattad nem tudunk felmenni a dombra, te dagadt!

Gombóc Artúr leszállt, fogta a bőröndjeit, és búsan nézett az elrobogó vonat után, „Haj! Haj! — sóhajtozott. — Hogy jutok én Afrikába?”

Azután eszébe jutott valami, és rögtön vidámabb lett: „Hogy jutok? Hát repülőgépen!”

Fogta a két bőröndöt, s elballagott a repülőtérre.

Felmászott egy óriási repülőgép farkára, kényelmesen elhelyezkedett, s addig is, míg elindulnak, majszolta a csokoládét, illetve fogyókúrázott, mivel semmi mást nem evett, csak csokoládét!

Egyszercsak megrázkódott a repülőgép, s elindult körbe-körbe a repülőtéren. „Repülünk! — ujjongott Gombóc Artúr. — Mégiscsak repülünk Afrikába!”

De a gép csak körözött, körözött a repülőtéren, nem bírt felszállni.

A pilóta leállította a motort, kiugrott a fülkéből, s körbejárta a gépet.

— Aha! — mondta, mikor meglátta Gombóc Artúrt a repülőgép farkán.

— Ettől a dagadttól nem tudunk repülni! Azonnal gyere le!

Gombóc Artúr lemászott, a repülő zümmögve eltűnt a levegőben.

„Haj! Haj! — sóhajtozott Gombóc Artúr. — Hogy jutok én Afrikába?”

Aztán eszébe jutott valami, s rögtön vidámabb lett: „Hogyan? Hát hajón!”

Fogta a két bőröndöt, és elballagott a kikötőbe.

„Ez jó lesz! — mutatott egy kis tehergőzösre. — De hogyan jutok fel? — Meglátta a teherdarut. — Hogyan? — Hát teherdaruval!”

Beleült szépen a hatalmas kampóba, két bőröndjét az ölébe fogta, s felkiáltott: Mehetünk!

Csikorgott a csiga, feszült a drótkötél, s fent a magasban a darus megvakarta a fejét, majd átfüttyentett a másik darusnak, hogy jöjjön már segíteni.

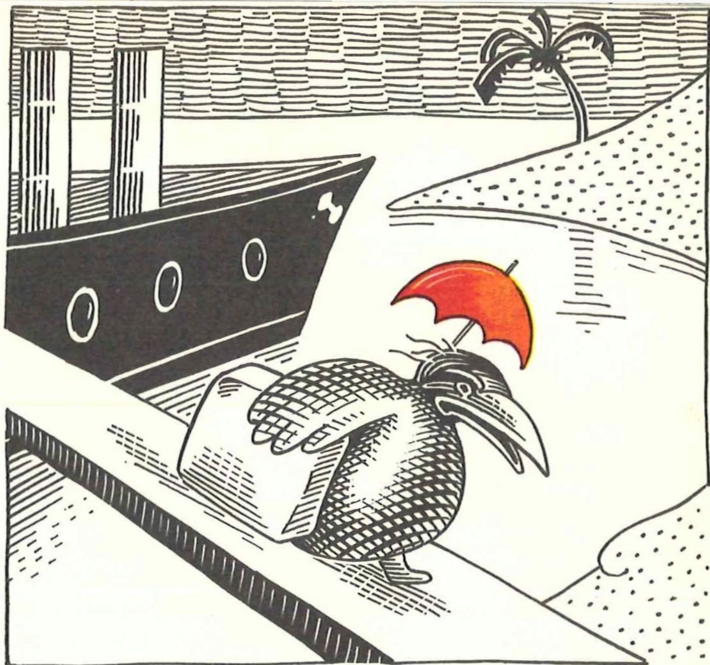
Ketten aztán berakták Gombóc Artúrt a hajóba, a hajó rögtön egy métert süllyedt a vízbe.

A kapitány azonnal kiadta a parancsot: Mehetünk! Nem bír el többet a hajó!

A tehergőzös dudált egy nagyot, és lassan elindult Afrika felé.

De olyan lassan ment, hogy a kapitány mindennap megcsóválta a fejét, s így mormogott:

— Ezer árboc és vitorla! Úgy mászunk,

mint egy csiga! Kinő a szakállam, mire Afrikába érünk!

Hát mire Afrikába értek, a kapitánynak olyan hosszú volt a szakálla, hogy belelógott a vízbe!

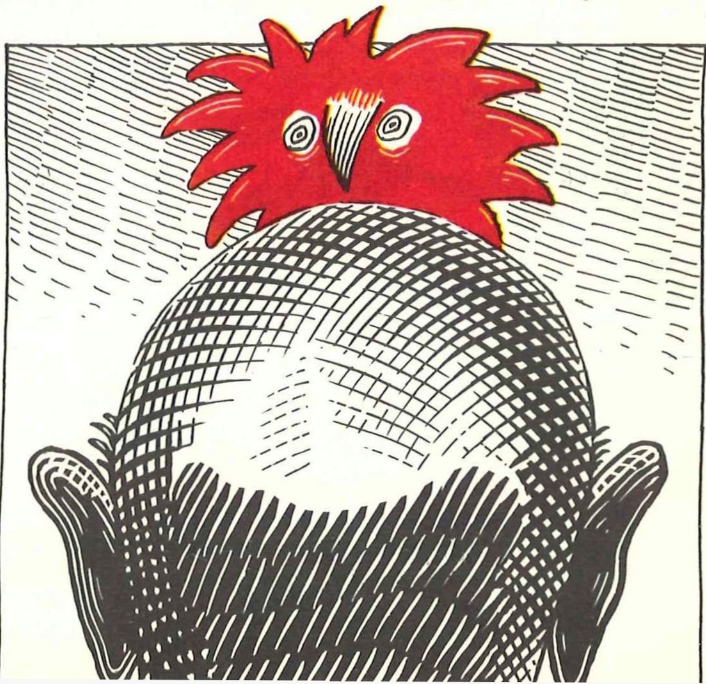
Gombóc Artúr kiszállt a partra, s elbúcsúzott a hajótól. Ahogy integetett, látta, hogy a madarak visszafelé repülnek.

— Hát ti hová mentek? — kiáltott fel nekik.

— Megyünk haza! Vége van a télnek! — mondták a madarak, s huss, eltűntek a levegőben.

— Jaj! — mondta Bogyó. — Szegény Gombóc Artúr! És mi történt vele ott a messze Afrikában?

— Találkozott a Radírpókkal... de erről majd legközelebb mesélek. Megérkeztünk az iskolához! — mondta Pom Pom, és búcsút intve átszállt egy szomorú, kopasz úr fejére.

Versendről jelentik

Versend kisközség Baranya megyében, a mohácsi járásban. Az ott élő kisdobosok rajnaplóját lapozgattuk, hallgassátok, olvassátok, mit találtunk benne?

Nevet választottunk

Rajvezetőnk, Adorján Andrásné tanító néni elmesélte nekünk a János Vitézt. Petőfi Sándor írta. Elhatároztuk, hogy a verset közösen elolvassuk majd, olyan szép. Diafilmről levetítettük. Annyira tetszett a mese, hogy elhatároztuk, rajunk neve JÁNOS VITÉZ lesz. Őrsi neveket is választottunk. A fiúk őrse HUSZÁR őrs, a lányoké TÜNDÉR őrs lett. Megválasztottuk rajunk tisztségviselőit. Mindenki szívesen és becsülettel látja el a feladatát. Rajindulónk a HUSZÁRGYEREK, HUSZÁRGYEREK SZERETI A TÁNCOT kezdetű lett. Elhatároztuk, hogy minden rendezvényen, versenyen, vetélkedőn a raj valamennyi tagja részt vesz. Ügyelünk osztályunk, iskolánk, utcánk, otthonunk rendjére, tisztaságára, és mindezeket szépítjük is. Külföldi gyermekjátékokat gyűjtünk és tanulunk, továbbá levelezünk külföldön élő pajtásainkkal, lehetőleg magyar nyelven, mivel mást később tanulunk majd. Egymásnak segítünk. Arra törekszünk, és úgy segítünk a tanulásban, hogy lehetőleg ne legyen bukás nálunk. Sokat olvasunk, és legalább egy érdemjeggyel javítja mindenki az olvasás osztályzatát. „Olvass mindennap!" — adjuk ki a jelszót.

A TÜNDÉREK ezt mondták, a HUSZÁROK meg amazt

A Tündérek a következő összejövetelen felolvasták vállalásaikat, terveiket. „A mesebeli jó tündérekhez hasonlóan keressük az alkalmat, ahol jót tehetünk és másoknak örömöt szerezhetünk. Viselkedésünkkel örömöt szerzünk a felnőtteknek csakúgy, mint pajtásainknak. Idősebb vagy beteg szomszédoknak, felnőtteknek is segítünk, erőnkhöz mérten, s ezért nem fogadunk el sem pénzt, sem cukrot. Ezeken kívül, mivel egy raj vagyunk, a HUSZÁROK vállalásait is teljesítjük. A HUSZÁR őrs pedig azt vállalta, hogy katonákhoz hasonlóan fegyelmezetten viselkednek mind a tanítási órákon, mind azon kívül. Becsületesek lesznek és maradnak minden körülmények között. A gyengébbeket, kisebbeket segítik, egymásra nem árulkodnak. És persze, a TÜNDÉREK vállalásai rájuk is érvényesek!

A játék is lehet komoly

A TÜNDÉREK őrsvezetője Sallai Ibi, a HUSZÁROK-é Csorba Erika. Mindketten hetedikesek. Őrsi összejöveteleken nagyon sokat játszunk. Úgy van az, hogy először a kisdobosok hat pontjáról beszélgetünk az osztályban levő képek alapján. Vagy jelenteni tanulunk szép szabályosan. Megbeszéljük azt is, mit jelent az Előre köszöntés. A komoly munkát játék egészíti ki. Zakatolunk, „székes"-t játszunk, fogózunk. Még süt a nap, és jó az idő, tehát a kertben vagyunk. A hetedik osztály a testvérrajunk. Úgy tervezzük, hogy Mikulást együtt tartunk. Tél elején meghívjuk az elsősöket, és játszunk, beszélgetünk majd velük. Nekünk is jól esett, amikor elsősök voltunk, hogy a nagyobbak foglalkoztak velünk!

Szeretettel emlékezünk

A természet haldoklik, a falevelek sárgulnak s hullanak. Nemsokára hó borít mindent. Ilyenkor jutnak eszünkbe kedves halottaink. Nálunk az a szokás, hogy ilyenkor, halottak napja előtt, a gyerekek tisztelegnek a régi tanítóknál.

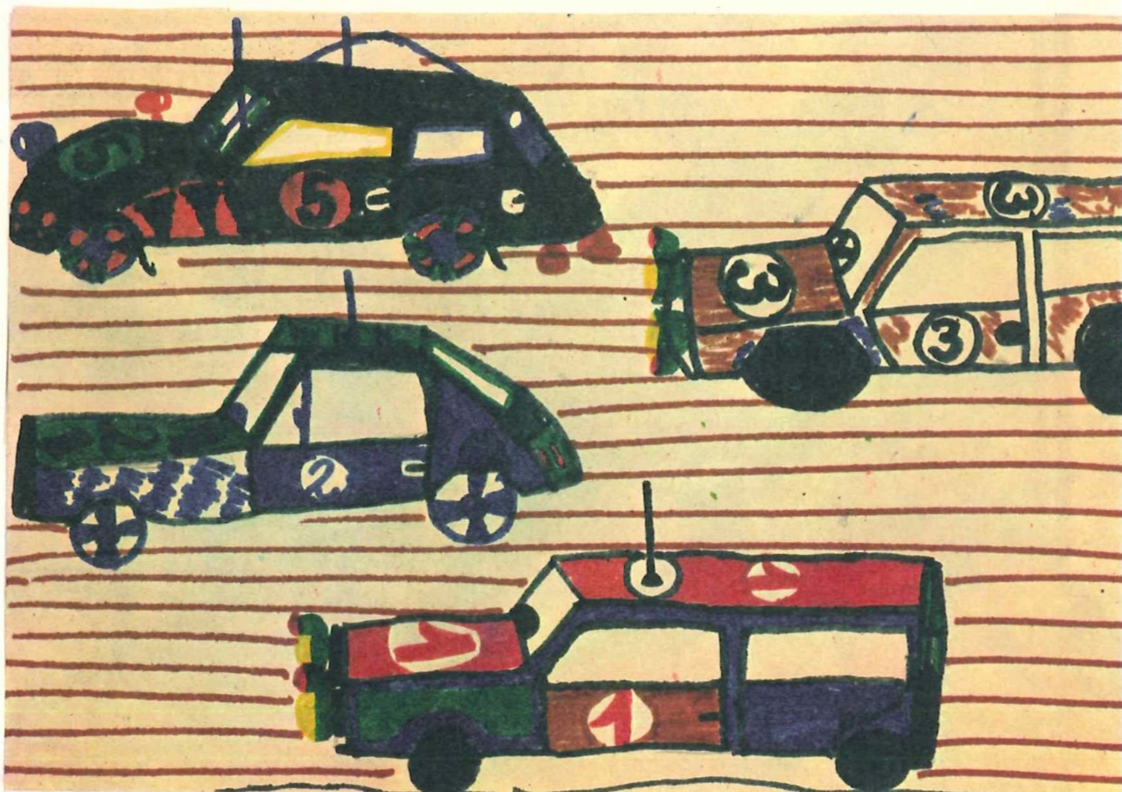
Mi is készítettünk három csokrot. Ezeket visszük ki a temetőkertbe. Másképp már nem tudjuk hálánkat kifejezni irántuk, akik szüleinket, nagyszüleinket tanították. Ellátogatunk Dékány István igazgató bácsi sírhalmához, ő az Imre tanár bácsi édesapja, és pár éve halt meg. Vannak, akiknek csak a nevét ismerjük: Baumholczer János, aki a második világháborúban halt meg. Heigl Lipót igazgatótanító és Ernő fia, akik az első háborúban hunytak el. Letesszük a virágainkat és fél percig néma csendben állunk, vigyázzban. Emlékezünk...

A versendi kisdobos krónikát írták: **Klaics János** krónikás, **Godina Ágnes** őrsvezető-helyettes, **Hosszú Zsolt** őrsvezető-helyettes.

Lovasverseny.
Horváth Zoltán 3. o.
munkája
Bak—Rádiháza

Benkő Miklós
3. c. munkája,
Budapest,
Egry József úti
Általános Iskola

Körner Gábor
Budapest, VI.,
Szondy u. 54.

A vasorrú bába

Volt egyszer egy vasorrú
Bá-ba,
Nem volt neki két
Lá-ba.
Volt neki egy ezeréves
Csiz-má-ja,
Abban járt a sárba' és a
Tó-csá-ba!
Így aztán elhatározta
Ő-kel-me,
Hogy felmászik a fekete
Kő-hegy-re.
A kőhegy tetején
Mit csi-nált?
Épített egy kétméteres
Ka-li-bát.
Bement a rozoga
Fa-ház-ba,
Ráesett az egész
Fa-vá-ra.

Újhelyi Ágnes
Tiszacsege
Általános Iskola

Csodakút

Öreg kút, öreg kút
tükrös, tükrös
kávájára röpdös
gyalog-úton
vitorlákon
szaharai teveháton
az is aki madárszárnyon. . .
merőkanál
kiskanál
akár dézsa
akár tál
cseppjeiből gyűljön
színültig merüljön
száz esztendős boszorkányból
szép lány penderüljön.

Sándor Angéla
2143 Kistarcsa
Toldi Miklós u. 16.

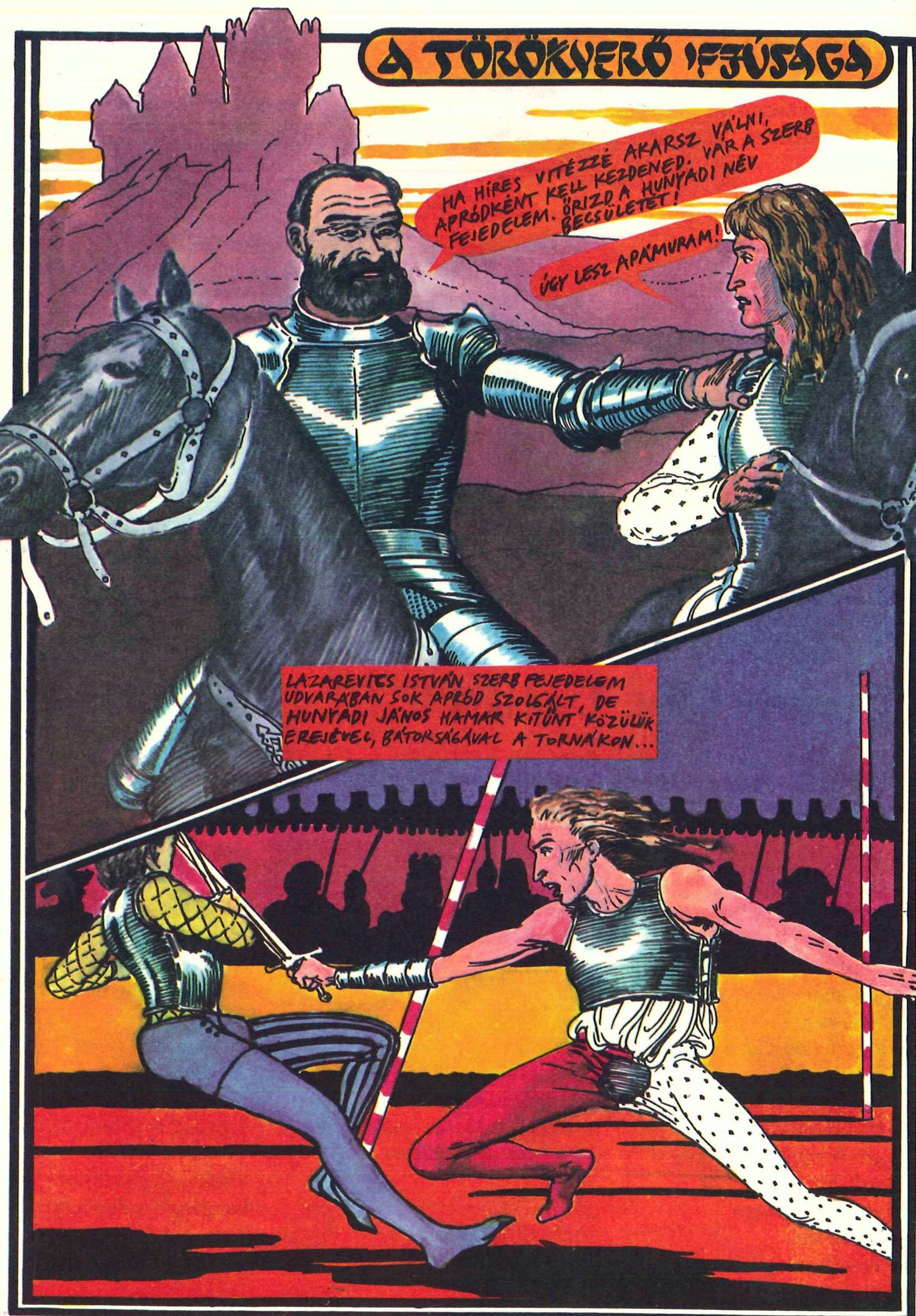
Ha jön a tél

Elmúlt már a nyár,
vége lett az ősznek.
A verebek a fán
fázva csiripelnek.

Fúj a hideg szél,
meghozza a havat.
Örömünkben akkor
feledjük a nyarat.

És jönnek a szánok,
sílécek, korcsolyák.
Síma tükrű jéggé
fagynak a pocsolyák.

Vidám gyerekzajtól
hangosak a dombok.
Nem is hiányoznak
a zöldellő lombok.

A TÖRÖKVERŐ IFJÚSÁGA
HA HÍRES VITÉZZÉ AKARSZ VÁLNI, APRÓDKÉNT KELL KEZDENED. VÁR A SZERB FEJEDELEM. ŐRIZD A HUNYADI NÉV BECSÜLETÉT!
ÚGY LESZ APÁMURAM!
LAZAREVICS ISTVÁN SZERB FEJEDELEM UDVARÁBAN SOK APRÓD SZOLGÁLT, DE HUNYADI JÁNOS HAMAR KITŰNT KÖZÜLÜK EREJÉVEL, BÁTORSÁGÁVAL A TORNÁKON...

HUNYADI JÁNOS ÜLDÖZŐBE VETTE LOVÁ-
VAL, MAJD A KIFULLADT,
DE VESZÉLYESEN TÁMADÓ FARKAST
MEGÖLTE...

ITT AZ ORDAS, FELSÉGES KIRÁLYOM!

Írta: Papp László

Rajzolta: Nagyvári László

Dobra verjük

Bars Sári versei

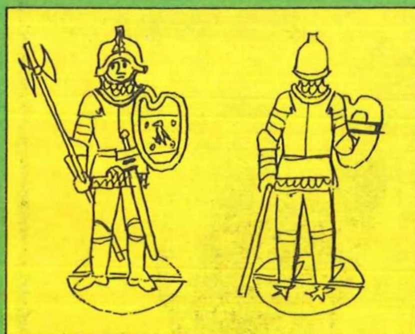
Őszi táj

Szél jár a fák alatt,
Vizek borzonganak;
Bújnak le a halak,
Költöző madarak
Csapatban szállanak. . .

Üzenet falevélen

Az ősz nótáját fújja,
Hárfákat zenget újra,
Rőt lombokban zenél,
Erdőben jár a szél,
Hull, hull a falevél

Új takaró a földnek,
Arany, bíborszín szőnyeg
Omlott alá a fáról,
Lábam avarban gázol. . .
Üzent, hogy jön a Tél

Lementem a pincébe. Így kezdődik egyik ismert népi mondókánk. Ez hallható gyakran a bonyhádi Vörösmarty iskola kisdobosaitól. Pincében van ugyanis a gyerekek új csapatotthona. A két hatalmas teremből álló birodalom a szülők, gyerekek majdnem négyezer társadalmi munkaórájával és a környező üzemek pénzével készült el. A régebbi csapatszobában most újra tanítás folyik. A kisdobosok és úttörők tehát kétszeresen is gazdagodtak.

Túrázók, figyelem! Akiket nem riasztanak az októberi szelek, szervezzenek kirándulást, gyalogtúrát a Budakeszi Vadasparkba! A 327 hektáros parkot a nemzetközi gyermekév alkalmából ajándékozta a Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság a gyerekeknek. Húsz magasles, két megfigyelő tribün, tíz kilométernyi sétaút van benne. És természetesen vadak: mintegy háromszáz vaddisznó, ötven gímszarvas, negyven őz, tíz dámvad, tíz muflon. Ha a látogatók megtartják a vadaspark egyetlen törvényét, és csendben maradnak, akár közvetlen közelből is láthatják hazánk őshonos vadfajait. Érdemes. Fényképezni is szabad!

Új úttörőház. A kicsi, szűk, bajai úttörőházban utoljára rendeztek nyári programot a környék kisdobosainak és úttörőinek. Remekül halad a Petőfi-szigeten az új ház építése. Az építtetők remélik, hogy november hetedikére sikerül kaput nyitniuk.

Százhalombattán folytatják! A Pest megyei úttörőközösségek június végéig mindenütt megtartották a csapatparlamenteket. Ügyes-bajos dolgaik közös megvitatását most, októberben folytatják Százhalombattán, ahol csaknem 95 ezer kék- és vörösnyakkendőst kétszáz társuk képviseli — megyei szinten. A küldöttek nyilván hangot adnak majd a csapatparlamenteken elhangzott véleményeknek, melyek közül ízelítőül idézünk: „Legyenek a szakköri foglalkozások kötetlenebbek az eddigieknél." „Az őrsi foglalkozásokat — ha az időjárás nem teszi lehetetlenné — tartsák meg a szabadban, minél több mozgással, játékkal fűszerezve!"

A kisdobosok szeretik a tejet. Érdekes versenyt hirdetett a Szolnok megyei Kuntej közös vállalat Béke szocialista brigádja a tiszafüredi járás valamennyi általános iskolájában. Hatvan napig üres iskolatejes és kakaós fóliákat juttattak el a kisdobosok és úttörők a vállalathoz. A legtöbbet a kéknyakkendősök küldték be. A négy fődíjjal — értékes könyvekkel — a tiszafüredi Zrínyi iskola 2/b, 3/a és 4/a osztályát, valamint a Kossuth téri iskola 4/a osztályát jutalmazták.

Páncélos vitéz Nagy Lajos király korából. Szeptemberi számunkban olvastatok a „Képes történelem" oldalon Károly Róbert és Nagy Lajos királyról. Ehhez a történethez küldjük e páncélos vitézt. A vitéz két figuráját vágjátok ki és ragasszátok össze, kivéve a zöld talapzatot. Ez alá jó lenne keményebb papirost is szabnotok és ragasztanotok, hogy biztosabban álljon. A sisak A—B nyelvét kell csak bekenni ragasztóval, hogy könnyen levehető legyen. A páncélruha akasztó nyelvecskéit nem kell ragasztani, csak behajtani. A két kardot viszont egymáshoz illesztve ragasszátok össze és dugjátok be az öv alatt látható két fekete csíkba. Ezt természetesen előbb ollóval vágjátok fel. A pajzs ráakasztható a vitéz felemelt karjára, ha a C jelzés fülecskéjét övszerűen hátrahajtva megragasztjátok. A másik kezébe hurkapálcát szúrjatok. Ha felöltöztettétek a páncélos vitézt, javasoljuk, a bokáját fogjátok össze egy-egy gemkapoccsal, így erősen áll a talpán.

Kedves Coffi! Tegnap óta nem Pocak vagyok, hanem Széles Has. Hogy miért? A közeli lakótelepen

felállították a gyerekek egy indián sátrat. Hazaszaladtam, harci díszbe öltöztem és beállítottam

hozzájuk. – Szeretnék veletek játszani. Én is indián vagyok. Látjátok? Vannak tollaim! – A gyerekek összenéztek, aztán így válaszoltak: – A verébnek is vannak tollai, mégsem indián. – Zavarba jöttem. Igazuk van! Mitől indián az indián? Bátor, ügyes, kitartó. Szereti az állatokat, növényeket.

– Tegyetek velem próbát! – ajánlottam. Beleegyeztek. Így hát futottam hét kört, aztán nyomot kerestem, célbadobtam. A legnehezebb az volt, hogy két óra hosszat nem ehettem, nem ihattam és nem beszélhettem semmit. Képzeld, Coffi, ezt a próbát is kiálltam! Végül kaptam egy tollat – ez már indián toll! – meg egy nevet, azt, hogy Széles Has. Jó, mi? Estig játszottunk. Holnap elviszem Paprikát, hátha ő is beválik. Ő lesz a Piros Fej! Szia, Sárga Haj! Széles Has

Marék Veronika munkája

Fehér Károly 4. o. tanuló munkája, Tatabánya II., Környei út 32. II/6.

Postafiók 100

„A lovászi példa" — így jegyeztem fel füzetembe azt, amiről **Pörzse Krisztina** és **Ildikó** a másodikos József Attila raj krónikása gyöngybetűs levélben beszámolt. Olyan kezdeményezés ez, melyet mindenütt követni lehet. Figyeljétek csak!

„A Nemzetközi Gyermekév alkalmából nálunk a kisdobosok régi játékokat gyűjtenek és készítenek. Természetesen ebben a szülők és a nagyszülők segítenek. Csináltunk kukoricaszárból hegedűt, rongyból, kócból labdát és babákat. Fából b r i n c k é t (vajon mi lehet?), csigát és még sok más érdekes dolgot. Munkáinkkal a járási kiállításon is sikert arattunk. A gyűjtésben kiemelkedett a harmadikosok Móra Ferenc raja — és a mi rajunk. Gyűjteményünk ma is megtekinthető az iskolánkban."

Nem tudom, mikor járunk Lovászi felé, azt viszont jól tudom, hogy szerte az országban gyűjtitek a játékokat. Van, ahol kiállítás is készül, van ahol csak az osztályokban helyezitek közszemlére. De jó lenne, ha leírásokat és rajzokat kapna szerkesztőségünk! Szép összeállítás kerülhetne lapunkba, és 300 ezer példányban — megközelítőleg ennyi a KISDOBOS példányszáma — láthatnátok viszont munkátokat, s megtanítanátok játszásukra, készítésükre másokat is! Tehát munkára, leírásra fel! **November 15-ig** küldjétek el a gyűjtötteket szerkesztőségünk címére! A javát közöljük, s valamennyi munkát könyvvel jutalmazzuk! A borítékra írjátok rá jó nagy betűkkel azt, hogy J Á T É K.

Hallgassátok meg **Tanka Julianna** negyedikes (976 Esze Tamás úttörőcsapat Petőfi raja, Tiszacsege) leírását lakóhelyéről:

„A mi lakóhelyünk Tiszacsege. Nevét a mellette folydogáló Tisza adta. Sokan járnak ehhez a szép folyóhoz nyaralni. Záhonyba tőlünk vezet a műút. Van szép sportpályánk, ahol az ünnepségeket tartjuk. Közel ahhoz található a mozi, és az újjáépült művelődési otthon. Itt vannak a bálok és a koncertek. Ezekre sok fiatal is eljár. Az utcán befordulva eljutunk az épülő KRESZ pályához. Ezután az eszpresszó következik, ahol nyáron a sok finom fagyit nyalogatjuk. Ha az úttesten átmegyünk, a nemrég épült áruházba jutunk. Közvetlen mellette található a tanács, előtte meg a takarékszövetkezet. A könyvtár csendes helyen áll, az egyik utcában. A Kismajorban nemrég bisztró és élelmiszerbolt épült. Mellette van a Béke téesz. Van még mezőgazdasági gépjavító állomás, egy varroda, ahová sokan járnak dolgozni. Községünkben elkezdtek egy fürdőt építeni, és egy egészen modern iskolát. Mostanában nagyon sok szép, új lakás épült. Szeretem Tiszacsegét. . ."

Nagy Erika krónikás Tápiószentmártonról írt:

„Kedves nyári élményünk volt az, amikor strandra mentünk a napközis tanító bácsinkkal. Ez a fürdő most épülget. Van már három medencéje. Megtudtuk, évekkel ezelőtt olajat kerestek itt, és nagy fúrótorony ágaskodott ezen a helyen. Olajat nem találtak, de finom, meleg vizet igen! Az olajkutatók elmentek, és azóta van Tápiószentmártonnak melegvizű fürdője!"

Baczakó Kati (Ercsi, Erkel út 2.) a következőket küldte:

„Mi nagyon vidám család vagyunk! Anyu és én különösen szeretünk nevetni. A fiúk valamivel komolyabbak, de azt hiszem, ez így természetes. Közös sétákat és nagyobb kirándulásokat teszünk együtt. A munkát is közösen végezzük. Én főleg a mosogatásnál, takarításnál és néha a főzésnél segítgetek. Még a kerti munkákat is közösen végezzük."

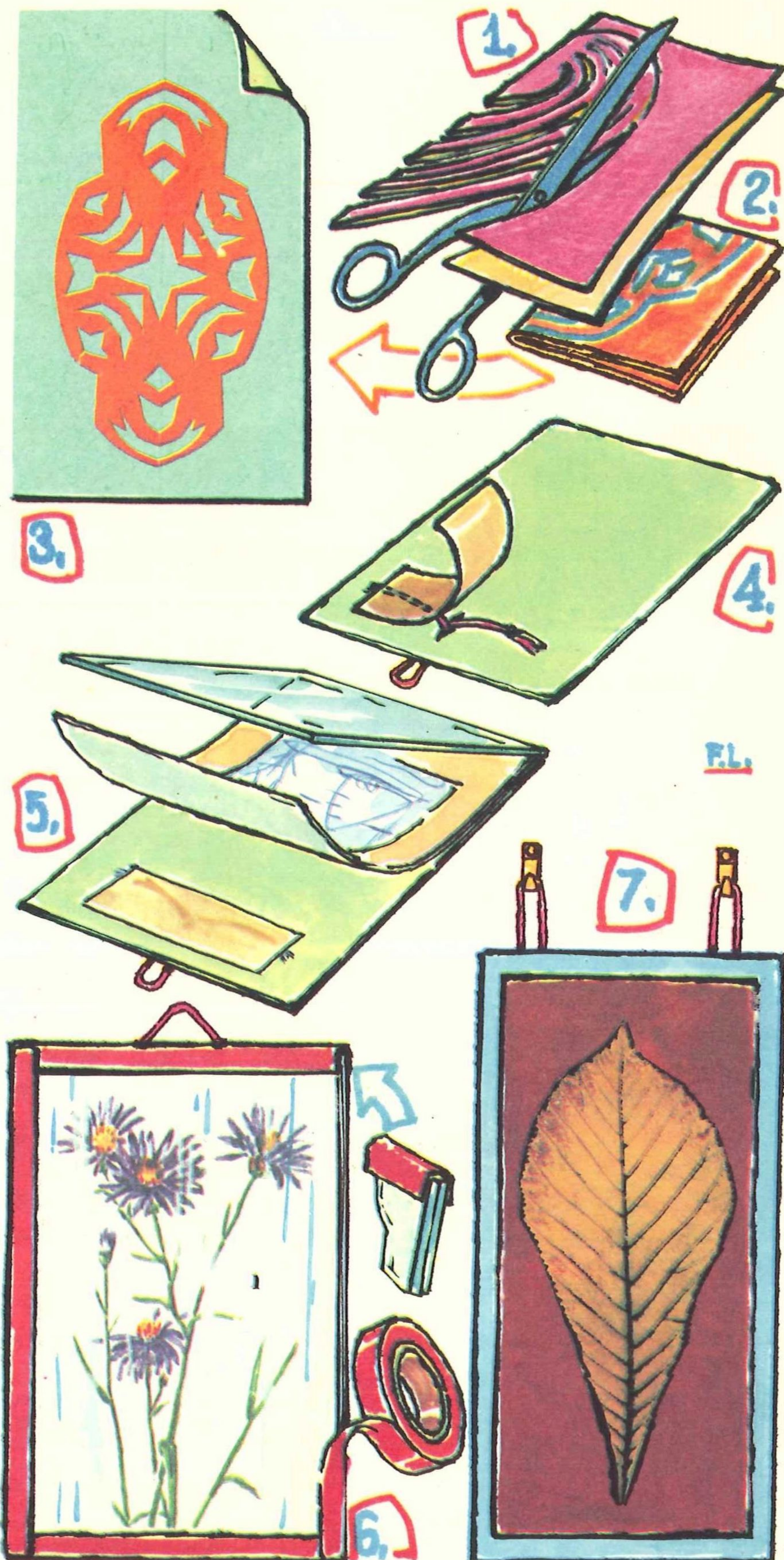
És ti? Várjuk AZ ÉN CSALÁDOM című rajzaitokat, írásaitokat **november 15-ig!** Tehát két feladatot kaptatok — rajta, teljesítsétek azokat!

Ferkai Loránt: Üvegezés — keretezés

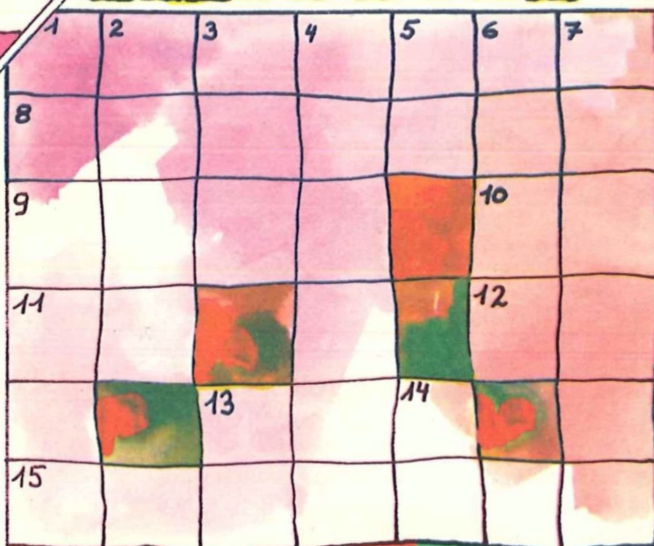
Ha van egy szép rajzod, nyári fényképed, reprodukciód, préselt növényed s nem tudod hogyan tedd ki birodalmad falára, legjobb üveg alá helyezni és bekeretezni! Sokba kerül ha csináltatod, de magad is tehetsz ez ügyben valamit!

Mondjuk, szépre sikerült egy színespapír-kivágásod, akár egy tengellyel, hajtással vagdaltad ki (1. ábra), akár kettővel (2.). Fali vagy asztali dísznek, ajándéknak igen mutatós. Ragaszd fel színes alapra (3.) és vágass üvegesnél pontosan ugyanakkora üveglapocskát. Fillérekbe kerül. Ha van üveglap, vágj ugyanakkora dobozkarton téglalapot (4.), és azt lásd el akasztófüllel. Vagyis a kellő helyen vágott hasítékba dugj selyemzsineg vagy spárgadarabkát és azt ragasztószalaggal, enyvezett papírdarabbal ragaszd jól le. A kartonra tett képre, fotóra, kivágásra helyezd rá az üveget (5.) és peremén ragaszd körül enyvezett papírszalaggal, esetleg színes műanyag szigetelőszalaggal. A körülragasztás módját a 6. ábra mutatja, ahol két egyenlő nagyságú üveglap közé került a lepréselt növény, és az akasztófül is a keretező szalag alá került. Nagyon szépek üveg alatt vagy üveg között a legszerényebb fűfélék, vagy a legcifrább rajzolatú páfránylevelek is. Előzőleg többrétegű papír között hosszasan szárogasd, így színük is nagyrészt megmarad, és elveszítve nedvességtartalmukat, nem romlanak, nem penészednek meg később sem.

A sokszínű őszi levelek (7.) is gyönyörű díszek üveg alatt, különösen, ha színes alapra ragasztod őket. Vigyázz, hogy az a színüket kiemelje, tehát: világos mögé sötét hátteret tégy, és fordítva.

Októberi fejtörő

Keresztrejtvény

Vízszintes 1. Hónap. 8. Külső formája, régiesen. 9. Arc. 10. Hibátlan. 11. Este mássalhangzói. 12. Fordítva üresség (ék. hiba). 13. Gyilkolja. 15. Fejlődő.
Függőleges 1. Bölcsen. 2. Fúvós hangszer. 3. Tálca mássalhangzói. 4. Visszafelé egyre gyengülő. 5. Igekötő. 6. Fordítva ijesztgetője. 7. Légi jármű. 13. Derekunkon van. 14. Igevégződés.
A keresztrejtvényből csak a vízszintes 1, 15, függőleges 1, 7-et kell leírnod.

Gyufa-számtan

Gyufából rakjuk ki ezt a hibás példát. Egy gyufát kell máshová tenni és a példa helyes lesz!

Egy vonallal

rajzoljátok meg ezt az ábrát. A vonalak nem keresztezhetik egymást!

Körbe-körbe

Laci kört rajzolt és 10, 20, 50 fillérest és 1, 2, 5, 10 forintost rakott rá így. — Játsszuk azt — mondta Palinak —, hogy az egyik pénzdarabnál elkezdve, a nyíl irányában haladva ötig számolunk. Azt a pénzt amelyikre az ötös esett, félreteszszük. Addig folytatjuk, amíg csak egy pénzdarab marad a körön, ez a versenyzőé. Pali gondolkodott, majd elkezdte a játékot és a 10 forintos maradt a végére. Melyik pénznél kezdte Pali a számolást?

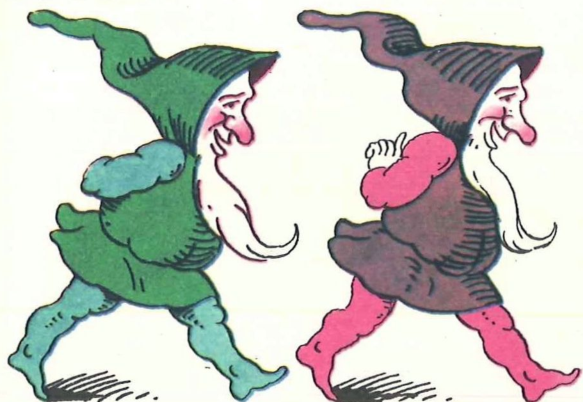

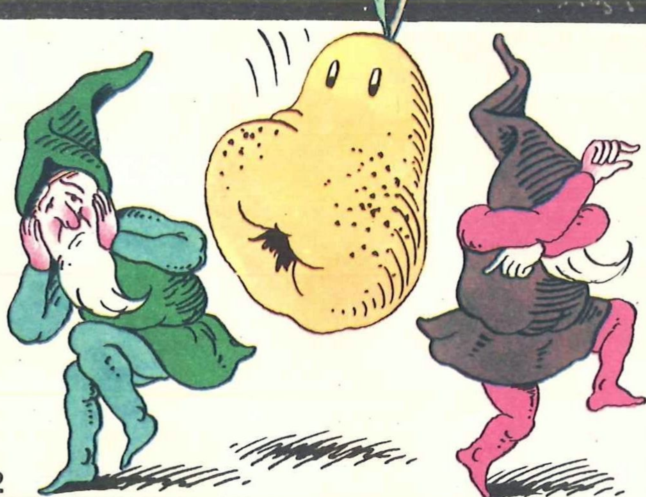
FIGYELEM! A megfejtést majd csak novemberben kell beküldened!

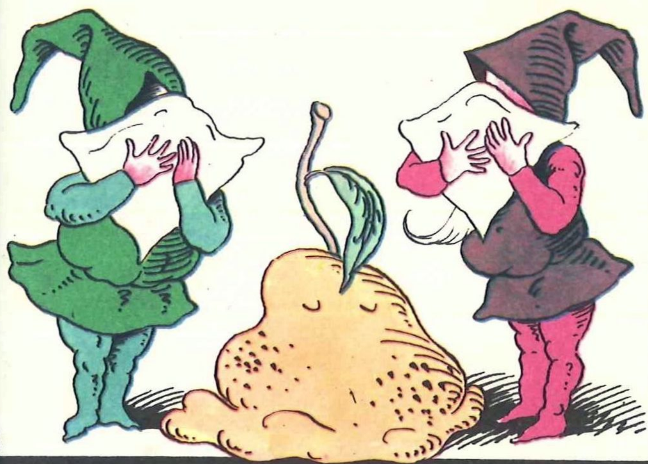
kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja. XXVIII. évf. 8. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 50,— Ft, I. félévre 30,— Ft, II. félévre 20,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 79.0667. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlapot **Felvidéki András** rajzolta. A hátsó címoldal **Rigó Tünde** 2. o. tanuló munkája, Makó, Kun Béla Általános Iskola

A KÖRTE

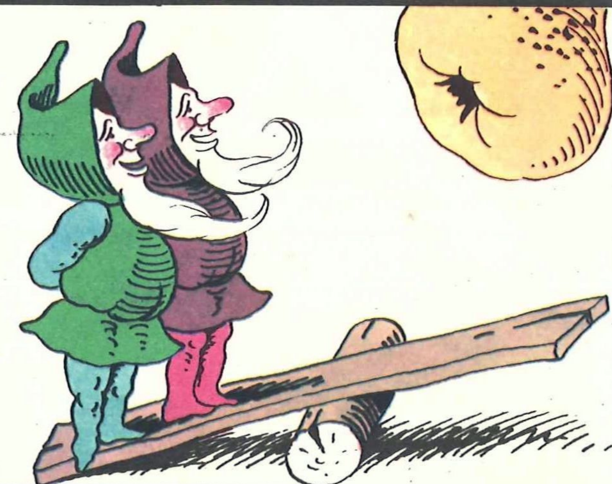

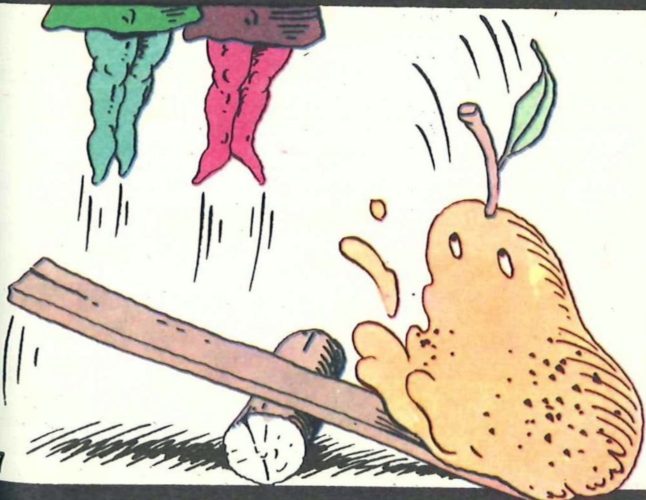

Ára: 5,— Ft

